

SWAB 2019 PERFORMANCE LA MÀQUINA, L'AMOR I MARCEL PROUST

COMISSARIAT PER ALEXANDRA LAUDO

"(...) tancat al seu pis de París, potser estirat al llit, envoltat de coixins, embolicat en robes d'abric, Marcel Proust escolta per telèfon la transmissió d'una òpera. (...) Proust, entusiasta de tots i cadascun dels invents més moderns del seu temps -el telèfon, l'aeroplà, l'automòbil...- s'havia subscrit a una novetat recent que permetia assistir a l'òpera, al teatre o a un concert sense necessitat de moure's de casa, i que tot i el seu èxit s'ha esborrat de la nostra memòria tecnològica, encara que tenia un nom molt prometedor: el teatròfon.

Extracte de l'article d'Antonio Muñoz Molina "Entre Wagner y Proust", publicat a El País el 9 d'abril de 2013.

Tal com explica l'escriptor Antonio Muñoz Molina, Marcel Proust fou un dels molts aficionats al *Theatrophone*, un servei de transmissió d'òperes, concerts i obres de teatre per telèfon que va estar operatiu a algunes ciutats d'Europa entre l'any 1880 i el 1932. El *Theatrophone*, que com a aparell podria ser considerat un antecessor de l'*iPod*, i que com a servei anticipa plataformes actuals de transmissió de continguts musicals, com ara la popular *Spotify*, fou un d'aquests invents destacats -però també oblidats- de la història de les relacions entre tecnologia i cultura. Un aparell com el *Theatrophone*, a més de promoure l'accés en *streaming* a certs continguts musicals, promovia una relació de proximitat o fins i tot d'intimitat amb la màquina, amb l'aparell mediador, i en certa manera anticipava la relació estructural i depenent que en la nostra quotidianitat tenim amb certs dispositius tecnològics, els quals en gran mesura articulen la nostra relació amb el món i amb els altres.

Al llarg dels temps, els aparells han mediat l'accés que els humans tenim a certes manifestacions artístiques. Dispositius com ara gramòfons, radiocassetes, *discmans*, *iPods*, projectors de cinema, televisors, tauletes, ordinadors personals, *Kindles* i *smartphones* han estat el mitjà

KAY SCHUTTEL - STAND BY

Stand by és una performance durativa, realitzada per sis intèrprets. Situats en un espai al qual el públic inicialment no pot accedir, els *performers* usen portàtils, mòbils i tauletes, sota l'observació dels espectadors. Tot i aquesta aparent separació entre actors i audiència, aquesta és enregistrada, i les seves imatges acaben apareixent en els dispositius que els *performers* usen. La representació difumina i reescriu el paper de l'audiència, i l'acte de revertir el punt de vista canvia la naturalesa de l'esdeveniment. Un canvi que finalment es materialitza quan es permet entrar el públic a l'espai escènic, un espai buit i fred, desproveït de mobles, il·luminat per la llum dels dispositius. Adaptació del text d'Alexandra Franetovich.

Amb la col·laboració de Homesession, Barcelona

Data: dissabte, 28 de setembre, 12.30h
Durada aproximada: 40 minuts

LAURA LLANELI - LOVELACE

A la performance *Lovelace*, Laura Llanelli compon música en directe fent ús de codis de programació computacional i de programari lliure, mentre ens parla del llenguatge i de les seves limitacions per designar la realitat, de les diferències entre la veu humana i la veu computacional, i de les relacions d'erotisme i seducció que establim a través del text i de la parla.

Lovelace és el cognom d'Ada Lovelace (1815 - 1852), una matemàtica i física anglesa considerada la primera programadora de la història, autora del primer algorisme. *Lovelace* és també el cognom de Linda Lovelace, actriu de cinema porno i protagonista del film *Deep Throat* ("Garganta profunda"), de 1972, referent en aquest gènere cinematogràfic. *Lovelace* es podria traduir com a "fil d'amor" o "cordill d'amor", fet que serveix a Llanelli per relacionar el llenguatge de programació dels ordinadors amb les teories de Roland Barthes sobre text, plaer i desig. Connectant aquestes referències múltiples i disperses, la performance de Laura Llanelli ens parla de codi computacional, text, erotisme i amor des del feminisme i la política del llenguatge.

Data: Dijous 26 de Setembre, 22h. Swab Opening (amb invitació)
Durada aproximada: 40 minuts

SWAB BARCELONA CONTEMPORARY ART FAIR

ORGANITZA

AMB EL SUPORT

Swab
Barcelona
Art Fair

Diputació
Barcelona
Àrea de Cultura

AVSERVICES

i sovint també el suport que ens ha permès escoltar música, veure films o llegir textos literaris. Sovint s'ha entès aquesta mediació en un pla estrictament tecnològic, però és interessant pensar-la també en termes creatius i d'autoria: en la seva funció de mediació i reproducció, la màquina esdevé una agència que també intervé en els continguts i el discurs artístic. També és pertinent pensar en aquest ús de la màquina en termes afectius: en les relacions de proximitat i gairebé intimitat que establim amb certs aparells, aquests modelen la forma com ens relacionem amb el món i amb els altres i incideixen en la nostra manera d'estimar. Actualment, a més, els robots estan cada cop més integrats en el món del treball i la producció, i molts teòrics auguren un futur en què la intel·ligència artificial substituirà el treball humà en moltes esferes laborals i en molts àmbits de la nostra vida. En aquest context, és potser apropiat preguntar-se sobre l'agència performativa de la màquina i la seva capacitat de pensar i operar artísticament.

Poden els robots ser artistes? Poden ser artistes *performers*? Quan aprenem a estimar l'art, el món i els altres a través de les màquines, també estem aprenent a estimar-les a elles? I les màquines, aprendran a estimar-nos a nosaltres?

La màquina, l'amor i Marcel Proust és un intent de pensar en aquestes qüestions des de l'especulació artística, l'humor i la malenconia. Cada una de les performances que integren aquest programa té com a element central un o més aparells pertanyents a la història de la tecnologia dels segles XX i XXI: un ordinador, un *smartphone*, un *tamagotchi*, un robot d'intel·ligència artificial... El programa pren com a referència simbòlica la imatge de l'escriptor francès escoltant òpera a través d'un telèfon per interrogar-se sobre la naturalesa de la performance i de les agències que poden dur-la a terme, i per indagar en les relacions entre individu, màquina, art i amor.

KAY SCHUTTEL

LAURA LLANELI

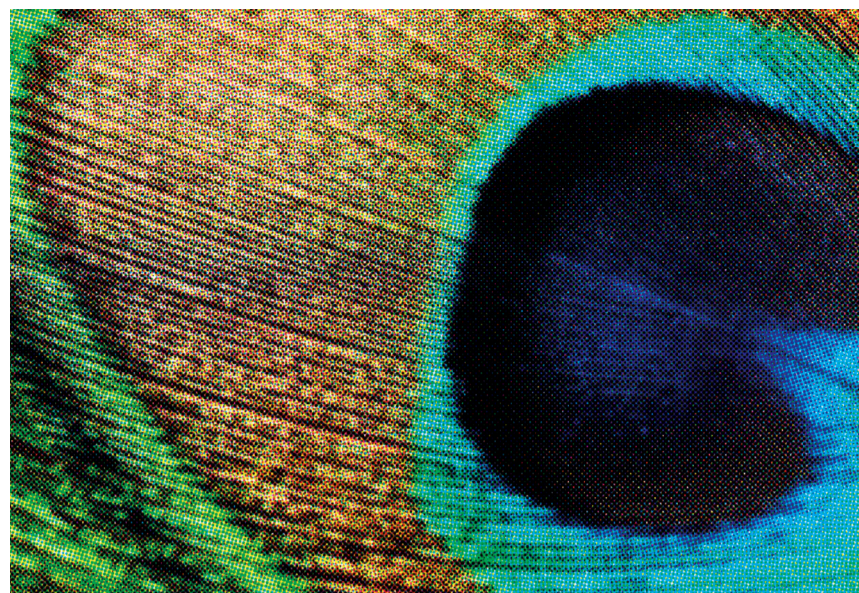
PEDRO TORRES - SEMI-LLUNA-NEGRA

La proposta performativa de Pedro Torres consisteix en un audio-walk (un recorregut a peu guiat mitjançant una pista auditiva) que s'adreça a un grup reduït de participants, i transcorre per alguns indrets pròxims al pavelló firal de SWAB.

Al llarg de tot el recorregut els participants portaran els ulls tapats i mitjançant uns auriculars connectats al telèfon de l'artista, escoltaran un relat sonor articulat a partir de referències històriques, científiques i mitològiques, així com cites de textos sobre cultura visual. La narració serveix a l'artista per parlar sobre aspectes relacionats amb la imatge i la visió, així com de diferents aparells que al llarg de la història han estat associats a la mirada i a l'acció d'obtenir imatges, com ara el telescopi, la càmera *Polaroid* o els telèfons mòbils intel·ligents.

En privar-nos del sentit de la visió (aquell que principalment ens ajuda a orientar-nos en l'entorn), altres formes més intuïtives de circular per l'espai s'incentiven: la consciència del cos es reforça i el sentit de l'oïda s'aguditza. Alhora el "telèfon intel·ligent" o *smartphone* —un aparell que, tot i ser un telèfon, ja poc s'utilitza per fer trucades— adquireix de nou rellevància com a dispositiu sonor relacionat amb l'escolta i la veu.

Data: diumenge 29 de setembre, 12.30h / 16.30h / 17.30h
Durada aproximada: 40 minuts

PEDRO TORRES

DANIEL MORENO ROLDÁN - GOODBYE, MY SUNNY CHILD (LIFE IS BRIEF)

Goodbye, my Sunny Child (Life is brief) és un monòleg-concert que ens convida a pensar sobre les relacions afectives que establim amb alguns aparells digitals i sobre la idea de la mort en els entorns virtuals. Aquesta proposta, de naturalesa parateatral, està protagonitzada per un *tamagotchi*, una mascota digital que esdevingué una joguina molt popular a finals dels anys noranta.

L'impuls per desenvolupar aquest projecte parteix de la investigació que l'enginyera Natalie Silvanovich està duent a terme per desxifrar el codi i el funcionament dels *tamagotchis*, en el marc de la qual ha intentat ressuscitar-ne alguns, tot plegat amb la voluntat d'entendre quin podria ser el "sentit de la vida" d'aquestes mascotes. L'artista també ha trobat inspiració en el "*Tamagotchi Memorial*", un fòrum d'Internet on la gent recorda les seves mascotes virtuals mortes.

A escena, una performer manipula una d'aquestes joguines mentre Sunnytchi, el *tamagotchi* que protagonitza l'acció, se'n dirigeix poc temps abans de morir i rememora alguns passatges de la seva vida com a ésser digital. Al final del monòleg, Sunnytchi i la performer interpreten a duo un tema musical, una versió de *Gondola No Uta (Life is Brief)*, que apareix a la pel·lícula *Ikiru* ("Vivir") d'Akira Kurosawa.

Data: dissabte 28 de setembre, 17h
Durada aproximada: 15 minuts

DANIEL MORENO

IRENE SOLÀ + ESTAMPA - M'HAS PARLAT I T'HE DIT QUE ET VAIG DIR QUE NO ET DIGUI

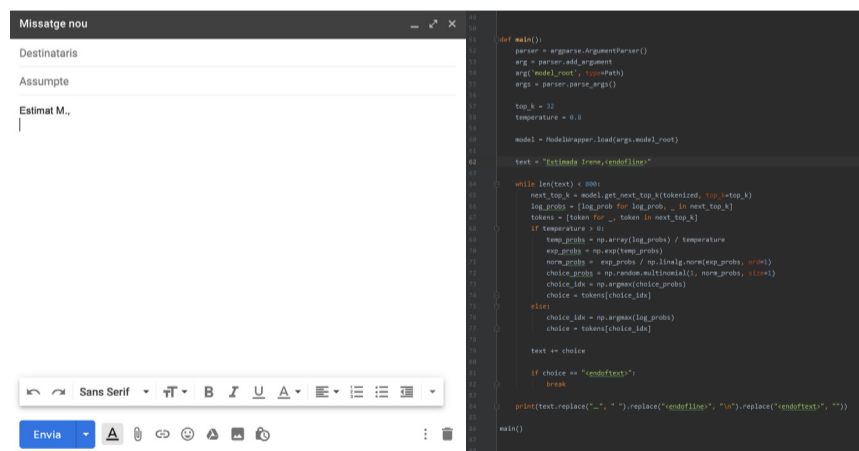
El col·lectiu artístic Estampa ha dut a terme una investigació sobre els processos d'aprenentatge automàtic dels robots dotats d'intel·ligència artificial i les seves possibles aplicacions a la creació artística, fent ús d'eines com ara les xarxes neuronals d'aprenentatge profund. La seva pràctica promou una visió desmitificadora d'aquestes intel·ligències, tot proposant usos no normatius que donen lloc a funcionalitats disruptives i inesperades.

L'artista visual i escriptora Irene Solà —guanyadora del Premi Documenta 2017 i del Premi Anagrama de novel·la en català 2019— investiga els processos de construcció narrativa i les relacions entre imatge i text a través de la seva pràctica literària i artística.

Per a SWAB Performance, Irene Solà i Estampa han realitzat un projecte conjunt basat en una correspondència epistolar entre l'escriptora i un robot (una xarxa neuronal d'aprenentatge profund), el qual ha estat entrenat amb un dataset conformat principalment per cartes entre escriptors de diferents èpoques. En aquesta correspondència, que s'ha desenvolupat al llarg de l'estiu, l'escriptora i la màquina han compartit anècdotes i records, han reflexionat sobre aspectes relacionats amb la literatura, la construcció de la identitat i la creació de personatges, i sobre moltes altres qüestions, algunes descrites de manera més intel·ligible que altres. El robot, a qui Solà ha anomenat "M", ha anat revelant a poc a poc la seva idiosincràsia i la seva manera particular d'entendre la literatura i la correspondència epistolar. En el marc de SWAB s'escenificarà una selecció de les cartes entre Irene Solà i "M", les quals formaran part també d'un repositori digital accessible al públic.

Amb la col·laboració de Fundació Joan Miró

Data: dissabte 28 de setembre, 20h
Durada aproximada: 15 minuts

IRENE SOLÀ + ESTAMPA

MAR MEDINA - MANEJAR EL HACER LÍQUIDO DE FORMA INDISCIPLINADA

El treball performatiu de Mar Medina es nodreix dels seus estudis en història de l'art i de la seva formació com a ballarina a escala internacional, i investiga la capacitat del cos i el moviment per articular un discurs sensible, no verbal, on el pensament és acció i el cos és text. *Manejar el hacer líquido de forma indisciplinada* és un treball performatiu que recolza en el moviment i en l'ús de diferents aparells electrònics (entre d'altres, un controlador Midi Korg, un micròfon, targetes de so, un ratolí sense fils i una màquina de fer massatges) per activar una composició sonora generada progressivament, per acumulació de sons. Tot i ser una peça interpretada per un únic ésser humà —la mateixa Medina—, l'autora subratlla que no es tracta d'un solo, sinó d'una coreografia interpretada per ella i per tots els aparells que utilitza a escena, en els quals reconeix una agència performativa pròpia que incideix creativament en la proposta final.

Idea i acció: Mar Medina.
Disseny de so: Tirso Orive.

Data: divendres 27 de Setembre, 19h
Durada aproximada: 25 minuts

MAR MEDINA